

Poznań, 20 lipca 2010 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS.I-3.0932-11/10

Pan
Ryszard Grobelny
Prezydent Miasta Poznania

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w dniach od 22 kwietnia do 5 maja 2010 r. została przeprowadzona kontrola problemowa w Urzędzie Miasta Poznania w zakresie prawidłowości wykorzystania udzielonej w 2009 r. dotacji z budżetu państwa pochodzącej z rezerwy celowej przeznaczonej na zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej – Środowiskowe Domy Samopomocy. Wyniki kontroli zostały przedstawione w podpisanym przez Pana Prezydenta protokole kontroli. W związku z powyższym przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

Kwota dotacji celowej na zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej w dziale: 852 *Pomoc społeczna*, rozdział: 85 203 *Ośrodki wsparcia*, w 2009 r. dla Środowiskowych Domów Samopomocy w Poznaniu wyniosła 4 401 439,00 zł, w tym:

- § 2110 *Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat:*

¹ (Dz. U. Nr 31, poz. 206)

- 4 296 439,00 zł (z tego 91 100,00 zł środki z rezerwy celowej z przeznaczeniem dla Środowiskowych Domów Samopomocy na zakup wyposażenia i wydatki remontowe);
- § 6410 *Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat: 105 000,00 zł (środki z rezerwy celowej z przeznaczeniem dla Środowiskowych Domów Samopomocy).*

Kontrola prawidłowości i terminowości sporządzania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz przestrzegania zasad i trybu dokonywania zmian w Urzędzie Miasta Poznania wykazała, że czynności te dokonywano z zachowaniem zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań².

Miasto Poznań w 2009 r. zlecało realizację zadania polegającego na zapewnieniu wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi w Środowiskowych Domach Samopomocy organizacjom pozarządowym, co było zgodne z art. 25 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³. Ustalono, że Wykonawców zadania pn. „Zapewnienie wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi w Środowiskowych Domach Samopomocy (360 miejsc dziennie, w tym 9 miejsc hostelowych)” Miasto Poznań wyłoniło w wyniku otwartego konkursu ofert, który został przeprowadzony zgodnie z *ustawą o pomocy społecznej*. 31 grudnia 2008 r. Miasto Poznań zawarło dziewięć umów na realizację przedmiotowego zadania z podmiotami wyłonionymi w drodze otwartego konkursu ofert, tj.:

- umowa nr ZSS 617/2008 zawarta ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Iskra”, organizacją prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Iskra”;
- umowa nr ZSS 618/2008 zawarta ze Stowarzyszeniem Osób i Rodzin na Rzecz Zdrowia Psychicznego „Zrozumieć i Pomóc”, organizacją prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Zielone Centrum”;
- umowa nr ZSS 619/2008 zawarta ze Stowarzyszeniem Osób i Rodzin na Rzecz Zdrowia Psychicznego „Zrozumieć i Pomóc” prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Fountain House”;

² (Dz. U. Nr 135 poz. 955)

³ (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362)

- umowa nr ZSS 620/2008 zawarta ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Niewidomych i Słabowidzących organizacją prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Ognik”;
- umowa nr ZSS 621/2008 zawarta ze Stowarzyszeniem na Rzecz Młodzieży Sprawnej Inaczej „Śmiałek”, organizacją prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Śmiałek”;
- umowa nr ZSS 622/2008 zawarta ze Stowarzyszeniem Na Tak, organizacją prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Kamyk”;
- umowa nr ZSS 623/2008 zawarta z Wielkopolskim Stowarzyszeniem Alzheimerowskim, organizacją prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Otepiennymi, w tym z chorobą Alzheimera;
- umowa nr ZSS 624/2008 zawarta z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło, organizacją prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Pogodni”;
- umowa nr ZSS 625/2008 zawarta ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Sokoły”, organizacją prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Sokoły”.

Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację dla Środowiskowych Domów Samopomocy w Poznaniu na realizację zadań zleconych w dziale 852, rozdział 85 203 w roku 2009 na rachunek bankowy Urzędu Miasta Poznania w kwocie **4 401 439,00 zł**. Otrzymaną dotację Urząd Miasta przekazywał na rachunki bankowe organizacji prowadzących Środowiskowe Domy Samopomocy.

Kontrola dowodów księgowych w Urzędzie Miasta Poznania wykazała, że z otrzymanej w 2009 r. dotacji z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w dziale 852, rozdział 85 203 wydatkowano kwotę 4 401 436,99 zł, w tym 196 097,99 zł ze środków pochodzących z rezerwy budżetowej. Niewykorzystaną w 2009 r. dotację w dziale 852, rozdział 85 203, § 6410 w kwocie 2,01 zł Urząd Miasta Poznania 31 grudnia 2009 r. zwrócił na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Stwierdzono, że operacje gospodarcze dotyczące otrzymania i przekazania dotacji ujęto w ewidencji księgowej Urzędu Miasta Poznania zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planu

kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych⁴.

Szczegółowej analizie poddano wydatki poniesione w 2009 r. przez organizacje prowadzące Środowiskowe Domy Samopomocy w Poznaniu ze środków pochodzących z rezerwy budżetowej. W decyzji Wojewody Wielkopolskiego nr FB.I-3.3011-231/09 z 11 sierpnia 2009 r. zwiększającym plan dotacji dla Miasta Poznania w dziale 852, rozdział 85 203 na 2009 r. (środki pochodziły z rezerwy celowej) wymieniono Środowiskowe Domy Samopomocy, dla których dotacja była przeznaczona, określono kwoty oraz wskazano konkretne cele wydatków, tj.:

- Środowiskowy Dom Samopomocy „Fountain House” z siedzibą przy ul. Rawickiej 51 w Poznaniu: 10 000,00 zł na wydatki remontowe oraz 60 000,00 zł na wydatki majątkowe;
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Ognik” z siedzibą przy ul. Ognik 20 B w Poznaniu: 8 000,00 zł na zakup wyposażenia;
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Zielone Centrum” z siedzibą przy ul. Garbary 47 w Poznaniu: 15 500,00 zł na zakup wyposażenia oraz 45 000,00 zł na wydatki majątkowe;
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Iskra” z siedzibą przy ul. Grunwaldzkiej 55, pawilon 18/19 w Poznaniu: 10 600,00 zł na wydatki remontowe oraz 17 000,00 zł na zakup wyposażenia;
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Sokoły” z siedzibą przy ul. Promienistej 131 w Poznaniu: 30 000,00 zł na zakup wyposażenia.

W przedmiotowym piśmie wskazano, iż przeznaczenie środków z rezerwy budżetowej na inny cel niż określony w decyzji o ich przyznaniu – stosownie do art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁵ – stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Kontrola wykazała, że Miasto Poznań sporządziło aneksy do umów zawartych z organizacjami prowadzącymi Środowiskowe Domy Samopomocy, którym przyznano środki z rezerwy budżetowej. W aneksach ustalono ostateczne kwoty dotacji uwzględniające ww. zwiększenia środków. Analiza treści zawartych aneksów wykazała, że nie wskazano w nich konkretnych celów wydatków posługując się ogólnym sformułowaniem „z przeznaczeniem

⁴ (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 ze zm.)

⁵ (Dz. U. z 2005 r. Nr 14 poz. 114)

na realizację programu naprawczego”, które nie jest równoznaczne z celami określonymi w decyzji Wojewody Wielkopolskiego nr FB.I-3.3011-231/09 z 11 sierpnia 2009 r.

Ponadto, w zawartych umowach i aneksach Miasto Poznań nie przekazało organizacjom prowadzącym Środowiskowe Domy Samopomocy pełnej informacji w zakresie szczególnych zasad dotyczących sposobu wydatkowania środków pochodzących z rezerwy celowej budżetu państwa, a § 1 ust. 4 umów zawiera zapis dopuszczający możliwość przesunięcia środków, cyt. „(...) W ramach przyznanej dotacji, dopuszcza się możliwość przesunąć środków między pozycjami kosztorysu zatwierdzonego przez Zleceniodawcę, w wysokości nieprzekraczającej 15% poszczególnych kosztów, bez sporządzania aneksu do umowy. (...)” Powyższy zapis stoi w sprzeczności z pouczeniem zawartym w decyzji Wojewody Wielkopolskiego nr FB.I-3.3011-231/09 z 11 sierpnia 2009 r. iż przeznaczenie środków z rezerwy budżetowej na inny cel niż określony w decyzji o ich przyznaniu stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Kontrola wykazała, że w 2009 r. organizacje prowadzące Środowiskowe Domy Samopomocy w Poznaniu poniosły wydatki z rezerwy celowej budżetu państwa w dziale 852, rozdział 85 203 w wysokości łącznej **196 097,99 zł**, w tym:

- Środowiskowy Dom Samopomocy „Fountain House”: 8 000,00 zł na wydatki remontowe (zakup materiałów budowlanych oraz wymianę płytek na schodach pomiędzy parterem a I piętrem budynku, opłatę skarbową, opracowanie dokumentacji projektowej) oraz 62 000,00 zł na wydatki majątkowe (wykonanie nadbudowy polegającej na zabudowie istniejącego tarasu),
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Ognik”: 8 000,00 zł na zakup wyposażenia do pracowni kulinarnych, komputerowych i edukacyjnej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Zielone Centrum”: 15 500,00 zł na zakup wyposażenia (magnetofon, szafki, stół, donice i podstawki, markizę tarasową, obrusy oraz zasłony) oraz 44 997,99 zł na wydatki majątkowe (montaż krzeselka schodowego do przemieszczania osób starszych i niepełnosprawnych oraz budowę placu – podwórka z kostki brukowej),
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Iskra” 10 600,00 zł na wydatki remontowe (łazienka, pracownie plastyczne, gabinet Kierownika, kuchnia i jadalnia, wejścia do budynku) oraz 17 000,00 zł na zakup wyposażenia (szafy ubraniowe, biurko, półki, monitor, rolety okienne, obrusy, serwety, ozdoby choinkowe, szyny do podjazdu dla wózków inwalidzkich oraz drobne wyposażenie do pracowni kulinarnej),

- Środowiskowy Dom Samopomocy „Sokoły” 27 013,15 zł na zakup wyposażenia dla kółka fotograficznego (komputery, monitor), pracowni rehabilitacyjnej (osuszacz powietrza, krzesła, bieżnię, rower treningowy, stół do ping ponga, cykloergometr, rotor do ćwiczeń kończyn dolnych, rotor do ćwiczeń kończyn górnych, koła Hula Hop, laski do ćwiczeń, latające spodki, piłki lekarskie, walec, wałek do ćwiczeń, piłki nożne i do koszykówki, rampę do ćwiczeń oraz materac), pracowni komputerowej (krzesła) oraz pracowni muzycznej (lampki stołowe). 2 986,85 zł wydatkowano na bieżącą działalność placówki – zakup materiałów do terapii (tonerów i tuszu do drukarek do pracowni komputerowej oraz farb, pędzli, gipsu ceramicznego, zawieszek, form do odlewów gipsowych pisaków, piór, papieru ozdobnego, dziurkaczy, segregatorów, bloków technicznych, antyram, nożyczek, pieczętek, długopisów, papieru ksero, kleju oraz pistoletów do kleju do pracowni plastycznej), podczas gdy kwota dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa wyniosła 30 000,00 zł i w całości była przeznaczona na zakup wyposażenia.

Ogledziny przeprowadzone w trakcie kontroli w siedzibach Środowiskowych Domów Samopomocy w Poznaniu, potwierdziły rzeczową realizację zadania (w powyżej opisanym zakresie) sfinansowanego w 2009 r. z dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa.

W dwóch przypadkach, tj. w Stowarzyszeniu Przyjaciół Niewidomych i Słabowidzących – organizacji prowadzącej Środowiskowy Dom Samopomocy „Ognik” oraz Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Sokoły” – organizacji prowadzącej Środowiskowy Dom Samopomocy „Sokoły” nie prowadzono wyodrębnionej ewidencji dla wydatków z dotacji, co jest niezgodne z § 1 pkt 10 zawartych z Miastem Poznań umów, w których wskazano, iż Zleceniobiorcy zobowiązani byli do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków finansowych.

W jednym przypadku – dotyczy Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Sokoły” (organizacji prowadzącej Środowiskowy Dom Samopomocy „Sokoły”) stwierdzono, że dowody księgowe nie zawierają zapisów dotyczących zakwalifikowania dowodów do ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacja) oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania, co jest niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶.

Kontrola wykazała, że Środowiskowe Domy Samopomocy w Poznaniu dokonywały w 2009 r. zakupów dostaw, usług oraz robót budowlanych finansowanych z dotacji celowej pochodzącej z rezerwy budżetowej w dziale 852, rozdział 85 203 na podstawie art. 4 pkt 8

⁶ (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 ze zm.)

ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷, który stanowi, iż ustawy nie stosuje się do zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro.

W jednym przypadku, dotyczy Stowarzyszenia Osób i Rodzin na Rzecz Zdrowia Psychicznego „Zrozumieć i Pomóc” (organizacji prowadzącej Środowiskowy Dom Samopomocy „Fountain House”) stwierdzono, że nie przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane w zakresie nadbudowy części budynku przy ul. Rawickiej 51 w Poznaniu w trybie określonym w *ustawie Prawo zamówień publicznych*, pomimo iż wartość szacunkowa zamówienia ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego z listopada 2009 r. wynosiła 64 306,41 zł netto, co stanowi równowartość 16 586,21 euro (1 euro = 3,8771 zł) w oparciu o średni kurs złotego w stosunku do waluty euro zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych⁸. Było to niezgodne z § 3 ust. 5 umowy nr ZSS 619/2008 zawartej pomiędzy Miastem Poznań a Stowarzyszeniem Osób i Rodzin na Rzecz Zdrowia Psychicznego „Zrozumieć i Pomóc” (organizacją prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Fountain House”), na mocy którego Stowarzyszenie zobowiązane było stosować przepisy o zamówieniach publicznych do zamówień na dostawy, wykonanie usług i robót budowlanych, opłacanych ze środków pochodzących dotacji.

Kontrola wykazała, że otrzymaną w 2009 r. dotację celową w dziale 852, rozdział 85 203 pochodzącą z rezerwy budżetowej w kwocie 193 111,14 zł wydatkowano na zakup wyposażenia, wydatki remontowe oraz wydatki inwestycyjne Środowiskowych Domów Samopomocy w Poznaniu, co było zgodne z art. 144 ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁹, który stanowi, iż wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadanie, na które dotacja była udzielona, albo w przypadku gdy przepisy odrębne stanowią o sposobie udzielania i rozliczania dotacji, wykorzystanie następuje przez realizację celów wskazanych w tych przepisach. Natomiast kwota 2 986,85 zł została wydatkowana na bieżącą działalność Środowiskowego Domu Samopomocy „Sokoły” (zakup materiałów do terapii), tj. niezgodnie z przeznaczeniem na jaki dotacja została udzielona.

Kontrola kwartalnych sprawozdań Rb-50 *kwartalne sprawozdanie o dotacjach i wydatkach związanych z wykonaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych*

⁷ (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 223 poz. 1655 ze zm.)

⁸ (Dz. U. Nr 241 poz. 1763)

⁹ (Dz. U. Nr 249 poz. 2104 ze zm.)

zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami sporządzonych w 2009 r. przez Urząd Miasta Poznania wykazała, że przedmiotowe sprawozdania sporządzone zostały zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁰.

Biorąc powyższe pod uwagę wnoszę o:

1. W przypadku przekazywania organizacjom prowadzącym Środowiskowe Domy Samopomocy w Poznaniu środków pochodzących z rezerwy budżetowej wskazywanie konkretnych celów wydatków, zgodnie ze stosowną decyzją Wojewody Wielkopolskiego.
2. W przypadku przekazywania organizacjom prowadzącym Środowiskowe Domy Samopomocy w Poznaniu środków pochodzących z rezerwy budżetowej przekazywanie informacji, iż przeznaczenie środków z rezerwy budżetowej na inny cel niż określony w decyzji o ich przyznaniu – stosownie do art. 12 *ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych* – stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.
3. Dokonanie zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie 2 986,85 zł wraz z odsetkami na rachunek Wydziału Finansów i Budżetu Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu o numerze 17 1010 1469 0005 8922 3100 0000, zgodnie z art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹.
4. Prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków przez Stowarzyszenie Przyjaciół Niewidomych i Słabowidzących – organizację prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Ognik” oraz Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Sokoły” – organizację prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Sokoły”, zgodnie z art. 152 ust. 1 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*.
5. Zamieszczanie na dowodach księgowych Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Sokoły” – organizacji prowadzącej Środowiskowy Dom Samopomocy „Sokoły” stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) i podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 *ustawy o rachunkowości*.

¹⁰ (Dz. U. Nr 115 poz. 781 ze zm.)

¹¹ Dz. U. Nr 157 poz. 1240

6. Stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych do zamówień na roboty budowlane opłacane przez Stowarzyszenie Osób i Rodzin na Rzecz Zdrowia Psychicznego „Zrozumieć i Pomóc” – organizację prowadzącą Środowiskowy Dom Samopomocy „Fountain House” ze środków pochodzących z dotacji, zgodnie z zapisem zawartym w umowie zawartej pomiędzy Miastem Poznań a ww. Stowarzyszeniem.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

*/Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Przemysław Pacia
Wicewojewoda Wielkopolski/*